

**Με την ευκαιρία του δεύτερου εορτασμού
της Ημέρας του πρόσφυγα και του μετανάστη
και της δεξίωσης
των εκπροσώπων των μεταναστών και των προσφύγων
από τον Μακαριώτατο
Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος**

κ.κ. Χριστόδουλο

**στο Αθηναϊκό ξενοδοχείο ACROPOL
26 Δεκεμβρίου 2006**

Από τον Διευθυντή του ΚΣΠΜ

Αντώνιο Κ. Παπαντωνίου

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Αθηνών και Πάσης Ελλάδος, Κύριε Κύριε Χριστόδουλε,

Σεβασμιώτατε Εξαρχε του Πατριαρχείου Αντιοχείας εις την Μόσχα Κύριε Νήφων

Πανοσιολογιώτατε Πρόεδρε της άρτι συσταθείσης Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Μεταναστών, Προσφύγων και Παλιννοστούντων Κύριε Τιμόθεε,

Σεβαστοί Πατέρες

Αξιότιμε Πρόεδρε του Forum των Μεταναστών στην Ελλάδα Κύριε Αχμέτ Μοαβία,

Κύριε Πρόεδροι των διαφόρων Μεταναστευτικών Συλλόγων,

Αγαπητοί Φίλοι και Αδελφοί μας Μετανάστριες και Μετανάστες από όλον τον Κόσμο,

ΧΡΟΝΙΑ ΣΑΣ ΠΟΛΛΑ!

1. Συνηθίζεται στις προσφωνήσεις να αφήνει κανείς τις ευχαριστίες στο τέλος. Αυτή τη φορά επιτρέψατέ μου να αρχίσω με ευχαριστίες:

a. Πρώταπρώτα ένα μεγάλο «ευχαριστώ», προς τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος Κύριο Κύριο Χριστόδουλο, ο οποίος με την ευγενική και πατρική πρόσκλησή του, μας έδωσε και εφέτος, για δεύτερη χρονιά, την ευκαιρία να συγκεντρωθούμε εορταστικά στην αίθουσα αυτή, και επί πλέον μας κάνει την εξαιρετική τιμή και μάς προσφέρει την ιδιαίτερη χαρά να είναι προσωπικά ανάμεσά μας, για να μάς ευχηθεί και να μας ευλογήσει, παρά το ιδιαίτερα βαρύ και εξαιρετικά κοπιαστικό πρόγραμμά του όλες αυτές τις ημέρες.

b. Ευχαριστίες επιθυμώ ακόμη να απευθύνω και προς όλους αυτούς που κοπίασαν προσωπικά για την πραγματοποίηση και επιτυχία της σημερινής σύναξης, ιδιαίτερα στον Γενικό Διευθυντή της συνδιοργανώτριας της εόρτιας αυτής σύναξης Εκκλησιαστικής ΜΚΥΟ «Αλληλεγγύη», κύριο Δημήτριο Φουρλεμάδη, και τον Συνεργάτη του κύριο Σέργιο Βοΐλα.

c. Από πλευράς Κέντρου Συμπαράστασης Παλιννοστούντων Μεταναστών, την ευθύνη της συνδιοργάνωσης είχε εφέτος η συνεργάτις του ΚΣΠΜ κυρία Ευαγγελία Δουρίδα. Και προς αυτήν, καθώς και προς την συνεργάτιδα υπεύθυνη του Γραφείου Προσφύγων κυρία Ευθαλία Παππά, απευθύνω επίσης θερμές ευχαριστίες.

d. Τέλος επιθυμώ να τονίσω, ότι η συμπαράσταση και η βοήθεια του προέδρου του Forum Μεταναστών κυρίου Αχμέτ Μαβιά στην διοργάνωση αυτής της συγκέντρωσης υπήρξε και κατά τη χρονιά αυτή ιδιαίτερος

πολύτιμη, και γι' αυτό τον ευχαριστούμε θερμά.

2. Η σημερινή συγκέντρωση, Μακαριώτατε, απεικονίζει μια πραγματικότητα και εκφράζει με τον πλέον ζωηρό τρόπο τις μεταβολές που επήλθαν στην Ελληνική Κοινωνία την τελευταία εικοσαετία. Η χώρα μας, μια χώρα που ήταν εθισμένη και που μπορούσε να καυχηθεί για την κοινωνική, πολιτισμική, και γλωσσική της ομοιομορφία, μεταβλήθηκε στο διάστημα των τελευταίων είκοσι ετών σε μια χώρα κοινωνικής, πολιτισμικής, και γλωσσικής πολυμορφίας και καθημερινώς καλείται να διαλεχθεί με την πολιτισμική και γλωσσική ετερότητα μιας νέας κατηγορίας αλλοχθόνων πολιτών που ζουν, εργάζονται και προκόπτουν σε αυτή τη χώρα. Αυτό βέβαια δεν συμβαίνει μόνο στη χώρα μας. Σήμερα καμία από τις 192 κυρίαρχες χώρες του κόσμου, που μετέχουν στον ΟΗΕ, δεν αποτελεί εξαίρεση ως προς το ζήτημα της μετανάστευσης: Όλες οι χώρες εμπλέκονται στις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές, είτε ως χώρες προέλευσης μεταναστών και «παραγωγής» προσφύγων, είτε ως χώρες διέλευσης, είτε ως χώρες προορισμού. Για την πλειονότητα των χωρών του κόσμου ισχύει ό,τι ακριβώς ισχύει και για την Ελλάδα: Είναι συγχρόνως και χώρες προέλευσης μεταναστών και χώρες διέλευσης και χώρες προορισμού μεταναστών και προσφύγων.

3. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΟΗΕ, κατά το έτος 2005 ο αριθμός των μεταναστών ανερχόταν σε 192 εκατομμύρια, που αντιστοιχεί στο 2.9% του παγκόσμιου πληθυσμού. Βεβαίως, στον αριθμό αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται ο αριθμός των λεγομένων «άτυπων» μεταναστών – εμείς στην Εκκλησία αποφεύγομε τον όρο «κλαθρομετανάστης», ο οποίος εκτιμάται ότι είναι σημαντικός και αυξάνει κατά πολύ τον αριθμό του συνόλου των μεταναστών. Αρκεί να αναλογισθεί κανείς ότι μόνον στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 εκτιμάται ότι εισέρχονται κάθε χρόνο περί τις 500 000 άτυποι μετανάστες.

4. Η Ευρωπαϊκή Κοινωνία δεν φαίνεται να έχει ξεκάθαρες απόψεις στο θέμα των μεταναστών. Μάλλον θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για αντιφατικότητες στη στάση και τις συμπεριφορές τόσο των επίσημων οργάνων της ΕΕ, όσο και της λεγόμενης κοινωνίας των πολιτών: Από τη μια μεριά όλοι συνειδητοποιούν ότι για πολλούς λόγους, που δεν έχουμε τον χρόνο να αναφέρουμε εδώ, η Ευρώπη χρειάζεται τους μετανάστες• από την άλλη όμως καλλιεργείται ένα κλίμα ξеноφοβίας• εκλαμβάνεται η παρουσία των μεταναστών ως μια ενδεχόμενη κοινωνική, οικονομική και πολιτισμική απειλή• και αποφασίζεται η εφαρμογή μιας πολιτικής των «κλειστών συνόρων». Τα πράγματα δεν είναι διαφορετικά στην Βόρειο Αμερική ή την Αυστραλία: Σε παγκόσμιο επίπεδο το κλίμα είναι σήμερα αρνητικό για τους μετανάστες. Σε παγκόσμιο επίπεδο ο αυστηρός έλεγχος των συνόρων, η αναγωγή της μετανάστευσης και ιδιαίτερα της άτυπης μετανάστευσης σε ύψιστο θέμα ασφάλειας του κράτους, η αντιμετώπιση των μεταναστών ως μια πολλαπλή – οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική κάποτε δε και θρησκευτική – απειλή, και η νέα τάση επιλογής και αποδοχής μόνον εκείνων εκ των υποψηφίων μεταναστών, οι οποίοι διαθέτουν υψηλά μορφωτικά προσόντα ή όσων εξυπηρετούν συγκεκριμένες ανάγκες της αγοράς εργασίας, είναι μερικά από τα στοιχεία που προσδιορίζουν την στάση των πλουσίων χωρών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι των μεταναστών και του φαινομένου της λεγόμενης «νέας» μετανάστευσης.

5. Η Εκκλησία της Ελλάδος, σε συνεργασία και με άλλες Ευρωπαϊκές Εκκλησίες, προσπαθεί να ενημερώσει σωστά και να ευαισθητοποιήσει τόσο την Ελληνική και Ευρωπαϊκή Κοινωνία, όσο και τους πολιτικούς εκείνους που αποφασίζουν και εφαρμόζουν τις μεταναστευτικές πολιτικές. Προς όλους απευθύνει την έκκληση για μια διαφορετική αντιμετώπιση των μεταναστών• μια αντιμετώπιση, που να είναι αντάξια της Ευρωπαϊκής πολιτισμικής και ανθρωπιστικής παράδοσης, αλλά και συγχρόνως θα είναι σύμφωνη και με την Χριστιανική διδασκαλία για τον ξένο και γενικότερα για το ανθρώπινο πρόσωπο. Η Εκκλησία της Ελλάδος, με τις Υπηρεσίες και τα όργανα που διαθέτει, συνηγορεί, κάνει «λόμπι», στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Κομισιόν, κάθε φορά που προετοιμάζει σχέδια για Συστάσεις και Οδηγίες, όσο και στο Συμβούλιο Υπουργών που αποφασίζει. Σε περίπτωση που η ανταπόκριση από τα Ευρωπαϊκά αυτά όργανα δεν είναι η αναμενόμενη, η Εκκλησία απευθύνεται και προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι μέχρι σήμερα συνηγορίες αυτές της Εκκλησίας έχουν στεφθεί με σημαντικές επιτυχίες. Χωρίς την συνεχή και άγρυπνη αυτή παρέμβαση των Εκκλησιών, πολλές από τις Οδηγίες της ΕΕ θα ήταν σίγουρα πολύ πιο αυστηρές και πιο αρνητικές για τους μετανάστες, τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες.

6. Ιδιαίτερα ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Κύριος Κύριος Χριστόδουλος την χρονιά αυτή, κατά την πρώτη επίσημη επίσκεψη Έλληνα Αρχιεπισκόπου στην έδρα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών στη Γενεύη, όχι μόνον κατ' επανάληψη αναφέρθηκε στα θέματα των μεταναστών και των προσφύγων και επέστησε την προσοχή των αρμοδίων στην ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στα θέματα αυτά κατά την επεξεργασία του νέου πολυετούς προγράμματος του ΠΣΕ, αλλά και επί πλέον χρησιμοποίησε την ευκαιρία παρουσίας του στην Γενεύη, για να επισκεφθεί δύο σημαντικούς για τα θέματα των Μεταναστών

και των Προσφύγων Διεθνείς Οργανισμούς: την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, και τον Διακρατικό Διεθνή Οργανισμό για τους Μετανάστες. Με τον Ύπατο Αρμοστή του ΟΗΕ για θέματα Προσφύγων και με τον Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (IOM, ΔΟΜ), είχε μακρά και πολύ ζεστή και ειλικρινή συνεργασία, κατά την οποία:

- a. συζήτησε τα καθημερινά προβλήματα, με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι όσοι ζητούν άσυλο ή όσοι αναζητούν ένα καινούριο ξεκίνημα της ζωής τους ως μετανάστες στις διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες και ιδιαίτερα τη χώρα μας, και
- b. διατύπωσε συγκεκριμένες ηθικές αρχές, οι οποίες θα πρέπει να γίνονται σεβαστές και να εφαρμόζονται από τους Διεθνείς αυτούς Οργανισμούς, κατά την εφαρμογή των πολιτικών τους και κατά την δραστηριότητά τους.

Τις προτάσεις και θέσεις του Μακαριωτάτου άκουσαν οι αξιωματούχοι των Διεθνών και των Διεκκλησιαστικών αυτών οργανισμών με ιδιαίτερη προσοχή και ειλικρινές ενδιαφέρον, και οι απαντήσεις που έδωσαν στον Αρχιεπίσκοπο δεν είχαν καμιά σχέση με τις συνηθισμένες συμβατικότητα της εθιμοτυπίας και τις διπλωματικές υπεκφυγές,

7. Ένα άλλο, κατά την άποψή μου πολύ σημαντικό, γεγονός του έτους που τελειώνει, του 2006, υπήρξε η πρόταση του Αρχιεπισκόπου προς την Ιερά Σύνοδο και την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, θα λέγαμε στην καθημερινή γλώσσα: η πρόταση προς την «Γενική Συνέλευση» όλων των Μητροπολιτών, το ανώτατο αυτό Όργανο Διοικήσεως της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, να συσταθεί μια «Ειδική Συνοδική Επιτροπή Μεταναστών, Προσφύγων και Παλιννοστούντων», πρόταση που έγινε ομόφωνα αποδεκτή. Ο Κανονισμός λειτουργίας της Επιτροπής δημοσιεύθηκε ήδη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στο Φύλλο 255, Τεύχος Πρώτο, της 23 Νοεμβρίου 2006. Στο σκεπτικό του Κανονισμού αυτού τονίζονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- a. Ότι είναι επιτακτική η ανάγκη να προωθηθεί η κοινωνική και πολιτισμική ένταξη των μεταναστών, με ιδιαίτερη έμφαση στην φροντίδα για την ένταξη της δεύτερης γενεάς, δηλαδή των παιδιών των μεταναστών, που θα πεί: των παιδιών σας.
- b. Ότι η κοινωνική και πολιτιστική ένταξη είναι μια πολυδιάστατη οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική, γλωσσική, θρησκευτική, διοικητική, κλπ. διαδικασία και ότι ακόμη η διαδικασία αυτή είναι από τη φύση της μια αμφίδρομη διαδικασία, μια διαδικασία δηλαδή στην οποία πρέπει να συμμετέχουν ενεργά και οι δύο πλευρές, τόσο οι Έλληνες, όσο και οι μετανάστες, δηλαδή «εσείς»!. Για να οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα η διαδικασία της ένταξης προϋποθέτει όχι μόνον ένα κατάλληλο και ευνοϊκό θεσμικό πλαίσιο, για το οποίο αρμόδια είναι η Πολιτεία, αλλά επί πλέον και τη βούληση, τη θέληση, τη ενεργή συμμετοχή και την ενσυνείδητη προσπάθεια τόσο της Ελληνικής Κοινωνίας, στην οποία γίνεται η ένταξη, όσον όμως και των εντασσόμενων πληθυσμιακών ομάδων, δηλαδή τη θέληση των ίδιων των μεταναστών.
- c. Ότι η θέληση αυτή δεν εξασφαλίζεται ούτε επιβάλλεται με νόμους και διοικητικά μέσα, αλλά αναπτύσσεται σιγάσιγά, μέσα από την προσωπική συνάντηση και τον διάλογο σε τοπικό επίπεδο, στη γειτονιά, στο σχολείο, και ιδιαίτερα στην Ενορία.
- d. Ότι ο ενταξιακός αυτός διάλογος είναι δυνατός και υπόσχεται επιτυχία μόνον όταν θεμελιώνεται σε αμοιβαία αποδεκτές αρχές και αξίες, όπως είναι π.χ. ο σεβασμός του ανθρώπινου προσώπου και η αμοιβαία ανεκτικότητα, και όταν αναπτύσσεται σε ένα κλίμα αμοιβαίου σεβασμού και αμοιβαίας αναγνώρισης της ιδιοπροσωπίας ενός εκάστου.

e. Ότι η κοινωνική και πολιτισμική ένταξη δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις και αυτό ισχύει τόσο για τους μετανάστες όσο και για την ελληνική κοινωνία. Συνήθως και από τις δύο πλευρές γίνεται λόγος μόνο για δικαιώματα, ενώ λησμονείται ότι μια κοινωνία τότε μόνον μπορεί να λειτουργήσει σωστά, όταν εκτός από τα δικαιώματα αναγνωρίζουν όλοι ότι έχουν και αντίστοιχες υποχρεώσεις.

f. Τέλος, ότι η Εκκλησία, ως εκ της φύσεώς της ως «κοινωνίας», και ως εκ της διδασκαλίας της για το ανθρώπινο πρόσωπο, για τον ξένο, για την ισότητα μεταξύ των ανθρώπων ανεξαρτήτως φυλετικής, κοινωνικής, πολιτικής, ιδεολογικής και όποιας άλλης διάκρισης, δεν προσφέρει μόνον την αγαπητική διακονία της προς όλους αδιακρίτως, αλλά συγχρόνως αποτελεί και τον καλύτερο παιδαγωγό για αγάπη,

ειρήνη, και δικαιοσύνη.

8. Με οδηγό αυτές τις θεμελιώδεις αρχές και αξίες θα κληθεί η Ειδική Συνοδική Επιτροπή για τους Μετανάστες τους Παλιννοστούντες και τους Πρόσφυγες να εργασθεί από τον επόμενο χρόνο, ελπίζει δε να έχει τον διάλογο και τη συνεργασία με όλους σας, και ιδιαίτερα με τους εκλεγμένους αντιπροσώπους σας και τους προέδρους των Συλλόγων και των Σωματείων Σας, ιδιαίτερα δε με το Forum των Μεταναστών, και τον Πρόεδρό του κύριο Αχμέτ Μοαβία, τον οποίο επιθυμώ άλλη μια φορά να ευχαριστήσω θερμά, γιατί και εφέτος, όπως και πέρυσι, μάς βοήθησε σημαντικά στην πραγματοποίηση της όμορφης αυτής συγκέντρωσης.

9. Εύχομαι άλλη μια φορά σε όλους σας Χρόνια Πολλά και ο χρόνος που μας έρχεται να είναι για σας προσωπικά, για τις οικογένειές σας, για τους συγγενείς και τους φίλους σας, αλλά και για τις πατρίδες σας, ένας χρόνος γεμάτος από Ειρήνη, Ευτυχία, Προκοπή, Υγεία και Ευλογία από τον Θεό.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.